

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Zudor Mónika Csilla ügyvéd (CÍME) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Molnár Tamás ügyvéd (CÍME) által képviselt II.R. ALPERES NEVE (II.R. ALPERES CÍME; Cg.; adószáma:) II.r. és a III.R. ALPERES NEVE (III.R. ALPERES CÍME; Cg.; adószáma:.) III.r. alperesek, valamint a Dr. Apátiné Dr. Vengrinyák Andrea jogtanácsos által képviselt IV.rendű alperes neve (IV.rendű alperes címe; Cg; adószáma:) IV.r. alperesek ellen, keretbiztosítéki jelzálogjog törlése iránt indított perében, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2011. szeptember 29-én meghozott 10.G.15-11-040028/19. számú ítélete ellen, a felperes részéről 20. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II.r. és III.r. alpereseknek együttesen 508 000 (Ötszáznyolcezer) Ft másodfokú perköltséget, az államnak pedig - az állami adóhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára - 900 000 (Kilencszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét a II.r., III.r. és IV.r. alperesekkel szemben elutasította és a felperest arra kötelezte, hogy fizessen meg a II.r. és III.r. alperesek részére - együttesen - 1 000 000 Ft elsőfokú perköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 900 000 Ft feljegyzett kereseti illetéket, továbbá elrendelte a **H R S Z** helyrajzi számú ingatlanra bejegyzett perfeljegyzés törlését.

Az ítéletben megállapított tényállás szerint 2003. április 7-én a IV.r. alperes, mint jelzálogjogosult és a felperes, mint jelzálogkötelezett között keretbiztosítéki jelzálogszerződés jött létre. A szerződésben a felek rögzítették, hogy az időközben már megszűnt **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1**, mint adós és a IV.r. alperes, mint hitelező tartós jogviszonyban állnak egymással, kölcsön-, váltó, faktoring-, készfizető kezességi szerződés és egyéb hitelügyletek alapján.

A keretbiztosítéki jelzálogszerződésben a felperes és a IV.r. alperes megállapodtak abban, hogy a IV.r. alperesnek a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1**-vel kötött hitelügyletekből eredő követeléseinek megfizetésének biztosítására 20 000 000 Ft összegben keretbiztosítéki jelzálogjogot alapítanak a felperes tulajdonát képező, a **H R S Z** helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanra.

A fenti keretbiztosítéki jelzálogszerződés alapján a Nyíregyházi Körzeti Földhivatal a felperes tulajdonát képező ingatlanra a keretbiztosítéki jelzálogjogot 2003. április 11-én bejegyezte.

A **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** ellen 2004. január 21-i kezdő időponttal felszámolási eljárás indult.

A felszámolási eljárás során a IV.r. alperes az adós gazdálkodó szervezettel szembeni követelését bejelentette a felszámolónak, aki a IV.r. alperes követeléséből 61 802 018 Ft-ot „B” kategóriába, 2 364 098 Ft-ot pedig „G” kielégítési kategóriába tartozó követelésként visszaigazolt.

2004. augusztus 12-én a IV.r. alperes engedményezési szerződést kötött a jelen per korábbi I.r. alperesével, az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** -vel, amelyben a IV.r. alperes a szerződés a-d) pontjaiban tételesen megjelölt szerződésekből eredő, a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** „f.a.” adóssal szemben fennálló, mindösszesen 67 607 676 Ft összegű követelését és annak a szerződés 3. pontjában ugyancsak tételesen megjelölt biztosítékait - köztük a felperes **H R S Z** helyrajzi számú ingatlanára 20 000 000 Ft keretösszeg erejéig bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjogot - az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2**-re engedményezte.

A IV.r. alperes az engedményezés tényét bejelentette a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** „f.a.” adós gazdálkodó szervezet felszámolójának, aki a hitelezői pozícióban bekövetkezett jogutódlást tudomásul vette és azt a hitelezői listában átvezette.

A **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** „f.a.” adós elleni felszámolási eljárás 2009. évben befejeződött, az illetékes cégbíróság pedig a gazdálkodó szervezetet 2009. december 2-i hatállyal törölte a cégjegyzékből.

A felszámolási eljárásban az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** - akkor már - Zrt. „B” kategóriába sorolt hitelezői követeléséből 38 908 386 Ft megtérült.

2009. augusztus 10-én az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. arról tájékoztatta a felperest, hogy a IV.r. alperesnek a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1**-vel szemben fennállt követelése megvásárlása során a II.r. és III.r. alperesek megbízása alapján járt el. Közölte továbbá, hogy a követelésnek a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** elleni felszámolási eljárásban meg nem térült részét 2006. december 29. napjával - egyenlő arányban - a II.r. és III.r. alpereseknek adta át, amelyre tekintettel a felperest, mint jelzálogkötelezettet arra szólította fel, hogy a követelés még fennmaradt részét egyenlő arányban a II.r. és III.r. alperesek felé teljesítse.

Az elsőfokú bíróság tényállásként állapította meg továbbá, hogy a felperes **H R S Z** helyrajzi számú ingatlanára eredetileg a IV.r. alperes javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog 2004. augusztus 19-én törlésre került és ezzel egyidejűleg az az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. javára került bejegyzésre.

Az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjogot az illetékes földhivatal 2009. szeptember 8-án törölte az ingatlan-nyilvántartásból, egyidejűleg pedig annak jogosultjaként 1/2 - 1/2 arányban a II.r. és III.r. alpereseket jegyezte be.

A felperes a jelen pert eredetileg az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Rt. alperessel szemben indította és a keresetében „Az ingatlan-nyilvántartásról” szóló, 1997. évi CXLI. törvény (Inyvtv.) 62.§ (1) bekezdésének b) pontja alapján az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Rt. javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog törlését kérte a bíróságtól.

Az eljárás során a felperes a keresetét kiterjesztette a II.r., III.r. és IV.r. alperesekre, az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetétől pedig elállt.

A felperes az eljárás során többször módosított, majd végleges formában fenntartott keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy a tulajdonát képező ingatlant terhelő keretbiztosítéki jelzálogjog jogosultja az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt-vel történő szerződéskötést követően is a IV.r. alperes maradt, tekintettel arra, hogy a keretbiztosítéki jelzálogszerződés alapjául szolgáló hitelszerződések a IV.r. alperes nem mondta fel, felmondás hiányában pedig a jogviszony alanyai az engedményezés következtében nem változtak. Ennek következtében a keretbiztosítéki jelzálogjog jogosultja továbbra is a IV.r. alperes maradt, akinek azonban a főkötelezettel szembeni követelése időközben megszűnt. A követelés megszűnésére tekintettel pedig - a Ptk. 259.§ (3) bekezdésében, illetve a Ptk. 263.§ (3) bekezdésében foglaltak alapján - a jelzálogjog törlésének van helye.

A másodlagosan előterjesztett keresetében a felperes ugyancsak a II.r. és III.r. alperesek javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog törlését kérte, arra hivatkozással, hogy a közte és a IV.r. alperes között 2003. április 7-én létrejött keretbiztosítéki jelzálogszerződés - annak helyes tartalma szerint - a főkötelezett és a IV.r. alperes között utóbb létrejött hiteljogviszonyokból származó követelésekre nem terjedt ki. Annak következtében pedig, hogy a keretbiztosítéki jelzálogszerződés megkötését megelőzően létrejött hitelügyletből származó követelés a felszámolási eljárásban történt részteljesítéssel megszűnt, az azt biztosító keretbiztosítéki jelzálogjog is megszűnt.

A harmadlagosan, illetőleg negyedlegesen előterjesztett kereseti kérelmeiben a felperes a II.r. és III.r. alpereseknek a fennálló követelés összegszerűségére vonatkozó elszámolását sérelmezte.

Ezzel összefüggésben előadta, hogy a II.r. és III.r. alperesek a főkötelezettől, illetőleg a további mellékkötelezettektől befolyt összegeket - álláspontja szerint tévesen - a Ptk. 293.§-ában foglaltak alapján először a költségekre, illetőleg a kamatokra számolták el, amelyre azonban a felszámolás alatt álló főkötelezett esetében nem lett volna lehetőség.

Véleménye szerint a II.r. és III.r. alpereseknek a részteljesítéseket a követelés tőkeösszegének csökkentésére kellett volna elszámolnia, amelyre tekintettel a harmadlagosan, illetőleg negyedlegesen előterjesztett kereseti kérelmeiben annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy a részteljesítések következtében a II.r. és III.r. alperesek követelése az általa meghatározott mértékben csökkent, amelyre tekintettel az ő zálogjogi felelőssége is a megtérülésnek megfelelően, arányosan csökkent.

Az ötödlegesen előterjesztett keresetében a felperes ugyancsak a II.r. és III.r. alperesek javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog törlését kérte, arra hivatkozással, hogy a II.r. és III.r. alpereseknek a zálogjogok javukra történő átvezetése iránti kérelmeit az illetékes földhivatalnak az Inyvtv. 39.§ (3) bekezdése alapján hiánypótlás kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania. Az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. és a II.r. és a III.r. alperesek között létrejött megbízási szerződésre tekintettel ugyanis az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. a jelzálogjogot a saját nevében nem szerezte meg, amelyre tekintettel azt tőle a II.r. és III.r. alperesek sem szerezhették meg érvényesen.

A II.r, III.r. és IV.r. alperesek az érdemi ellenkérelmükben a felperes valamennyi jogcímen előterjesztett keresetének az elutasítását kérték azzal, hogy a IV.r. alperes a felperestől perköltséget nem igényelt.

Az elsőfokú bíróság a felperes valamennyi jogcímen előterjesztett keresetét alaptalannak találta.

A felperes és a IV.r. alperes között 2003. április 7-én létrejött szerződés és a perben rendelkezésre állt egyéb adatok egybevetése alapján megállapította, hogy a szerződés megkötésével a szerződő felek magát az alapul szolgáló jogviszonyt, nem pedig az abból származó egyes követeléseket kívánták biztosítani, ezért a szerződés érvényes létrejöttének nem volt feltétele, hogy a biztosított jogviszonyból eredően már a szerződéskötés időpontjában konkrét követelések álljanak fenn.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes és a IV.r. alperes között létrejött szerződést a Ptk. 263.§ (1) bekezdésében meghatározott, érvényes keretbiztosítéki jelzálogszerződésnek minősítette. Megállapította továbbá, hogy a IV.r. alperes a 2004. augusztus 12-én megkötött engedményezési szerződéssel a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** főkötelezettel szembeni teljes követelését az azt biztosító keretbiztosítéki jelzálogjoggal együtt átruházta az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt-re, akinek ez a joga az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzésre került.

Kifejtette, hogy az a körülmény, hogy a IV.r. alperes a főkötelezettel kötött kölcsönszerződéseket a felszámolás kezdete előtt nem mondta fel, nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy a IV.r. alperes a főkötelezettel szembeni követelését az azt biztosító keretbiztosítéki jelzálogjoggal együtt érvényesen engedményezhesse. A Cstv. 35.§ (1) bekezdésének az a rendelkezése ugyanis, amely szerint a felszámolás kezdő időpontjában a gazdálkodó szervezet valamennyi tartozása lejárttá (esedékessé) válik, ugyanazt a joghatást váltotta ki, mint a szerződés felmondása, vagyis a követelés lejártát.

A felszámolási eljárás során a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** felszámolója a IV.r. alperes követelését elismerte, a felszámolási eljárást lefolytató bíróság pedig a felszámoló vagyonfelosztási javaslatát elfogadva rendelkezett a hitelezői igények részbeni kiegyenlítéséről. A Ptk. 251.§ (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel azonban a felperest a fenti nyilatkozatoktól függetlenül megillette az a jog, hogy vitassa a vele szemben támasztott követelés összegét, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperesnek a követelés összegszerűségével kapcsolatos kifogásait érdemben vizsgálta. Ennek eredményeként pedig azt állapította meg, hogy a II.r. és III.r. alperesek a követelésük

összecszerőségét az eljárás során hitelt érdemlően igazolták. Annak következtében pedig, hogy a követelés még fennálló összege a zálogszerződésben meghatározott keretösszeget meghaladja, a felperes alaptalanul kérte a keretbiztosítéki jelzálogjognak a megszüntetését arra hivatkozással, hogy a biztosított követelés megszűnt.

A felperes ötödlegesen előterjesztett kereseti kérelmének elutasítását az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy a felperes elmulasztotta a jogerős földhivatali határozatok bíróság előtti felülvizsgálatára megállapított perindítási határidőt.

- / -

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a Ptk. 259.§ (3) bekezdése alapján rendelje el a II.r. és III.r. alperesek javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálog jog törlését.

A másodlagos fellebbezési kérelmében a keretbiztosítéki jelzálog jog törlését a Ptk. 263.§ (3) bekezdése alapján kérte elrendelni.

A harmadlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását akként kérte, hogy a másodfokú bíróság a II.r. és III.r. alperesek javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálog jogot „egyszerű jelzálog jogként a felszámolás alatt történt teljesítés figyelembevételével” állapítsa meg.

A negyedlegesen előterjesztett fellebbezési kérelmében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

A felperes ötödlegesen előterjesztett fellebbezési kérelme pedig arra irányult, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával csökkentse a II.r. és III.r. alperesek részére ügyvédi munkadíj címén megítélt elsőfokú perköltség összegét.

Az elsődleges fellebbezési kérelme indokaként a felperes ismételten hivatkozott arra, hogy a keretbiztosítéki jelzálog jog közvetlenül a jogviszonyt biztosítja, és csak azon keresztül az abból származó követeléseket.

A IV.r. alperes a főkötelezettel fennállt jogviszonyt nem mondta fel, ami azzal a jogkövetkezménnyel járt, hogy a biztosított jogviszony az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt-vel kötött engedményezés időpontjában is fennállt. Figyelemmel továbbá arra, hogy az engedményezés a jogviszonyból származó követelésekre vonatkozott, magának a jogviszonynak az alanyai az engedményezés következtében nem változtak.

Kifejtette, hogy egy követelés esedékessé válása nem azonos a követelés alapjául szolgáló jogviszony megszüntetésével, ezáltal az nem is járhat ugyanazokkal a jogkövetkezményekkel. Ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az ítéletében, hogy a felszámolási eljárás megindulása ugyanazt a joghatást váltotta ki, mint a szerződés felmondása.

A másodlagos fellebbezési kérelme indokaként a felperes kifejtette, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjognak, mint jogintézménynek nem elengedhetetlen része a jelzálogszerződést követően létrejött jogviszonyra kiterjedő hatály, mivel ez csupán lehetőség a felek számára. A jelen esetben azonban a szerződő felek a közöttük létrejött szerződésben a jövőben keletkező jogviszonyokon alapuló követelések biztosításáról nem rendelkeztek, amelyre tekintettel a jelen esetben a keretbiztosítéki jelzálogszerződés a későbbiekben megkötött hitelszerződésekből származó követeléseket nem biztosította.

A felperes a fellebbezésében is fenntartotta azt az állítását, hogy a II.r. és III.r. alperesek tévesen, a Ptk. 293.§-ában foglaltak helytelen alkalmazásával határozták meg a még fennálló követelés összegét. Az EBH. 2006. évi számában 1424. sorszámon közzétett eseti határozatban kifejtettekre hivatkozással állította, hogy a Cstv. speciális rendelkezéseire tekintettel a felszámolási eljárás során történt megtérülések elszámolására a Ptk. 293.§-ában foglaltak nem alkalmazhatók, ilyen esetben a kötelezett részteljesítését a régebben lejárt, illetve a terhesebb követelésekre kell elszámolni.

A felperes állítása szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása nem felelt meg a Pp. 221.§ (1) bekezdésében előírtaknak, mivel az a másodlagosan, harmadlagosan, negyedlegesen, illetve ötödlegesen előterjesztett kereseti kérelmei elutasításának indokait nem tartalmazta.

Sérelmezte a felperes a fellebbezésében azt is, hogy az elsőfokú bíróság az erre vonatkozó indítványa ellenére nem vizsgálta az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt., valamint a II.r. és III.r. alperesek között létrejött jogviszonyokat, továbbá elutasította a vele egyetemleges kötelezettek részéről történt teljesítések összegének tisztázására vonatkozó tanúbizonyítási indítványát.

A II.r. és III.r. alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének a helyes indokai alapján történő helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérték.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság az ügy minden lényegi részletére kiterjedő bizonyítási eljárás folytatott le, annak eredményeként pedig a tényállást helyesen állapította meg és helyesek voltak az így megállapított tényállásból levont jogi következtetései is.

Kiemelték, hogy a II.r. és III.r. alpereseknek az engedményezéssel érintett jogviszonyból eredően jelenleg is fennáll követelése a felperessel szemben, amelynek összege meghaladja a biztosított mértéket, ezért a felperes ingatlanára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog jogszerűen nem kerülhet törlésre.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a javukra megítélt elsőfokú perköltség összegét is helyesen állapította meg, ezért a felperesnek az ügyvédi munkadíj címén megítélt elsőfokú perköltség csökkentésére irányuló fellebbezési kérelme is alaptalan.

A IV.r. alperes a másodfokú tárgyaláson előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében ugyancsak az elsőfokú bíróság ítéletének a helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérte azzal, hogy a felperestől perköltséget a másodfokú eljárásban sem igényelt.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének megalapozott elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, az így megállapított tényállás alapján pedig a kereset elutasításáról érdemben helyesen határozott. Az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntésének indokai azonban - az ítéletábra álláspontja szerint - részben módosításra, részben pedig kiegészítésre szorultak.

Az elsődleges kereseti kérelme indokai között a felperes arra helyesen mutatott rá, hogy a Ptk. 263.§ (1) bekezdésében meghatározott keretbiztosítéki jelzálogjog közvetlenül a jogviszonyt biztosítja, és csak azon keresztül a meghatározott jogviszonyból, vagy jogcímen keletkezett követeléseket, ezért a járulékoság elve sem a követelés, hanem a jogviszony tekintetében érvényesül. Ebből pedig valóban az következik, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjog - elméletileg - a követelés megszűnése után is fennállhat, mindaddig, amíg a követelés alapjául szolgált - biztosított - jogviszony fennmarad.

Ezért abban az esetben, ha csak a jogviszonyból származó követelés engedményezésére kerül sor - magának a jogviszonynak az átszállása nélkül - a keretbiztosítéki jelzálogjog a követeléssel együtt szükségszerűen nem száll át az engedményesre, hanem fennmaradhat az engedményezőnek az alapjogviszonyból eredően a későbbiekben keletkező újabb követeléseinek biztosítására.

A perbeli esetben azonban a IV.r. alperes és az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. között létrejött engedményezési szerződésben a szerződő felek kifejezetten rendelkeztek a keretbiztosítéki jelzálogjognak az engedményesre történő átszállásáról, amely rendelkezésüket - jogszabályi tilalom hiányában - nem lehetett figyelmen kívül hagyni.

A felperes arra helytállóan hivatkozott, hogy a felszámolás ténye csupán a hiteljogviszonyból származó követeléseket tette lejárttá, magát a jogviszonyt azonban nem szüntette meg. Ezért - elméletileg - valóban nem lett volna akadálya annak, hogy a IV.r. alperes a már felszámolás alatt álló **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1**-vel újabb hitelügyleteket kössön.

Erre azonban ténylegesen nem került sor, ellenkezőleg, a IV.r. alperes a felszámolás kezdete előtt keletkezett hiteljogviszonyokból származó, a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1**-vel szemben fennálló valamennyi követelését az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt-re engedményezte, az azokat biztosító jelzálogjogokkal és egyéb biztosítékokkal együtt, aminek következtében a közte és a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** között fennállt (fennmaradt) jogviszony kiüresedett.

Figyelemmel továbbá arra, hogy az engedményezési szerződés alapján a IV.r. alperes keretbiztosítéki jelzálogjoga az ingatlan-nyilvántartásból törlésre, az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. javára pedig bejegyzésre került, tényként lehetett megállapítani, hogy a perbeli esetben az engedményezett követelésekkel együtt az azokat biztosító keretbiztosítéki jelzálogjog is átszállt az engedményesre. Az engedményezés ugyanakkor azzal a jogkövetkezménnyel járt, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjog elvesztette a keretbiztosítéki jellegét, mivel az engedményezést követően már csak az engedményezési szerződésben megjelölt konkrét követeléseket biztosította.

Annak következtében pedig, hogy az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt-re engedményezett követelések - nem vitásan - a főadós ellen indult felszámolási eljárásban teljes egészében nem térültek meg, a felperesnek sem a Ptk. 259.§ (3) bekezdésére, sem pedig a Ptk. 263.§ (3) bekezdésére alapított törlési igénye nem volt alapos.

A felperes elsődleges kereseti kérelmével összefüggésben az ítéletábra rámutat arra is, hogy a Ptk. 328. és 329.§-aiban foglaltakból következően a kötelezett - amennyiben az engedményezésről szabályszerűen értesítették - az engedményessel szemben csak olyan kifogásokat hozhat fel, amelyeknek jogalapja már akkor megvolt, amikor az engedményezésről értesítést kapott. Ennek megfelelően az engedményező és az engedményes jogviszonyára vonatkozó kifogásokra - így például az engedményezési szerződés érvénytelenségére - a kötelezett eredményesen nem hivatkozhat. (EBH.2003/868. számú eseti határozat)

A jelen esetben a felperes, mint kötelezett - nem vitásan - mind a IV.r. alperes és az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt., mind pedig az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. és a II.r., valamint a III.r. alperesek között létrejött engedményezésekről szabályszerűen értesítést kapott, amelyre tekintettel az engedményezési szerződések esetleges érvénytelenségére a felperes a jelen eljárásban eredményesen nem hivatkozhatott.

- / -

A másodlagos kereseti kérelme indokai között a felperes arra helyesen hivatkozott, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjognak, mint jogintézménynek nem szükségképpen eleme a szerződéskötést követően létrejött jogviszonyra kiterjedő hatály.

A keretbiztosítéki jelzálogjognak a Ptk. 263.§ (1) bekezdésében meghatározott szabályai ugyan valóban lehetővé teszik, hogy a felek a zálogszerződésben egy meghatározott jogviszonyból eredően a jövőben keletkező, bizonytalan összegű követeléseiket biztosítsák, azonban a jogszabály nem zárja ki annak lehetőségét sem, hogy a felek ettől eltérő tartalmú megállapodást kössenek.

A jelen esetben a felperes és a IV.r. alperes a keretbiztosítéki jelzálogszerződés 2. pontjában határozták meg az általuk biztosítani kívánt jogviszonyt, oly módon, hogy rögzítették a „**GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1**, mint adós és a jelzálogjogosult, mint hitelező egymással tartós jogviszonyban állnak, kölcsön-, váltó, faktoring, készfizető kezességi szerződés és egyéb hitelügyletek alapján”, amely hitelügyletekből eredő követelések megfizetésének biztosítására rendelkeztek 20 000 000 Ft összeghatárig keretbiztosítéki jelzálogjog alapításáról.

A szerződés fenti rendelkezésének nyelvtani értelmezéséből még valóban nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy azzal a felek a jövőbeni hitelügyleteikből származó követeléseket is biztosítani akarták-e, vagy sem. Nem vitás peradat ugyanakkor, hogy a keretbiztosítéki jelzálogjog megkötésének időpontjában a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1**-nek és a IV.r. alperesnek váltó, faktoring és készfizető kezési hitelügyletei nem

voltak. Ebből pedig arra kellett következtetni, hogy a szerződést kötő felek nemcsak a szerződéskötés időpontjában már fennállt, hanem a jövőben keletkező hitelügyleteiket is biztosítani kívánták a szerződésben meghatározott keretösszeg erejéig.

Ezért a felperes mind a másodlagos kereseti kérelme, mind pedig a másodlagos fellebbezési kérelme indokaként alaptalanul hivatkozott arra, hogy a 2003. április 7-én létrejött keretbiztosítéki jelzálogszerződés a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 1** és a IV.r. alperes között utóbb létrejött hitel jogviszonyból származó követelésekre nem terjedt ki.

A felperes harmadlagosan és negyedlegesen előterjesztett kereseti kérelmeit

- tartalmuk szerint - a Pp.123.§-ában meghatározott megállapítás iránti keresetnek kellett tekinteni, mivel azokban a felperes a II.r. és III.r. alperesekkel szemben az engedményezett követelésekből még fennálló tényleges tartozásának az összegét kérte megállapítani.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a felperes harmadlagos és negyedleges kereseti kérelmei tekintetében a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123.§-ában meghatározott feltételei nem álltak fenn.

A következőkes bírói gyakorlat szerint ugyanis olyan tényre vonatkozóan, amelyre konkrét perben védekezésnek lehet hivatkozni - a jogmegóvási szükséglet hiánya miatt - nincs helye külön megállapítási kereset előterjesztésének. Ilyen esetben ugyanis a keresettel szemben felhozható védekezés önálló megállapítási keresetként történő érvényesítésének megengedése azt eredményezhetné, hogy a követelés fennállása és az azzal szemben felhozható érdemi védekezés tárgyában két külön bírósági ítélet születne. (BDT.2009/2143. számú eseti határozat)

Márpedig a jelen esetben a felperes a II.r. és III.r. alperesek által a zálogtárgyból való kielégítés túrése iránt ellene indítandó perben védekezésnek hivatkozhat arra, hogy a jelzálogjog-jogosultak által érvényesített követelés összege időközben csökkent, illetőleg az kevesebb a jelzálogjog-jogosultak részéről megjelölt összegnél.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes harmadlagosan és negyedlegesen előterjesztett kereseti kérelmei elutasításáról ugyan téves indokokkal, de érdemben helyesen határozott.

Ugyancsak érdemben helyesen utasította el az elsőfokú bíróság a felperes ötödlegesen előterjesztett kereseti kérelmét, amely döntése indokaként helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes ezen kereseti kérelme valójában a III.r. és IV.r. alperesek keretbiztosítéki jelzálogjogát bejegyző földhivatali határozatok felülvizsgálatára irányult, amelyre azonban a Pp. XX. fejezetében megállapított perindítási határidő elmulasztása miatt nem kerülhetett sor.

A felperes ötödleges kereseti kérelmével összefüggésben az ítélet tábla rámutat arra is, hogy abban a felperes valójában az **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt., valamint a II.r. és III.r. alperesek közötti újabb engedményezés érvényességét vitatta, amelyre azonban a korábban már kifejtettek miatt a felperesnek nem volt lehetősége, figyelemmel arra, hogy a nem vitás tényállás szerint az újabb engedményezésről az engedményező **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE 2** Zrt. a 2009. augusztus 10-én keltezett levelében szabályszerűen értesítette a felperest.

A felperes harmadlagosan, negyedlegesen és ötödlegesen előterjesztett fellebbezési kérelmeivel összefüggésben az ítéletábra a következők kiemelését tartotta szükségesnek: Az elsőfokú eljárásban a felperes arra irányuló kereseti kérelmet nem terjesztett elő, hogy a II.r. és a III.r. alperesek javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjogot a bíróság „egyszerű jelzálogjogként a felszámolás alatt történt teljesítés figyelembevételével állapítsa meg”. Ezért a felperesnek az elsőfokú ítélet ilyen tartalmú megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelme a Ptk. 235.§ (1) bekezdésébe ütköző, meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősült, ahogyan arra a II.r. és III.r. alperesek is utaltak a fellebbezési ellenkérelmükben.

Alapítván állította a felperes a negyedleges fellebbezési kérelmében, hogy az elsőfokú bíróság olyan lényeges eljárási szabálysértéseket követett el, amelyek az általa meghozott ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú eljárás megismétlését tették szükségessé. Az elsőfokú bíróság a felperes valamennyi, esetileg előterjesztett kereseti kérelmét vizsgálta és az ítélete indoklásában valamennyi kereseti kérelem elutasítását megindokolta. Az a körülmény pedig, hogy az elutasítás indokait az elsőfokú bíróság részben tévesen jelölte meg - figyelemmel arra, hogy az indoklás kiegészítéséhez, illetőleg módosításához szükséges adatok a másodfokú eljárásban rendelkezésre álltak - nem indokolta az elsőfokú bíróság ítéletének megsemmisítését és az eljárás megismétlését.

A harmadlagosan és negyedlegesen előterjesztett kereseti kérelmek megalapozatlanságával összefüggésben korábban már kifejtett indokokra tekintettel nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság azzal sem, hogy a még fennálló követelés összegének tisztázására bejelentett tanúk meghallgatását, mint szükségtelent mellőzte.

Alapítván sérelmezte a felperes az ötödlegesen előterjesztett fellebbezési kérelmében a II.r. és III.r. alperesek javára ügyvédi munkadíj címén megítélt elsőfokú perköltség összegét is.

Az elsőfokú bíróság a II.r. és III.r. alpereseket ügyvédi munkadíj címén megítélt elsőfokú perköltség összegét a Pp. 24.§ (2) bekezdésének f) pontja szerint helyesen meghatározott perértékből kiindulva, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) pontjának helytálló alkalmazásával állapította meg. Az így megállapított ügyvédi munkadíj összege pedig - figyelemmel a perben felmerült jogkérdések összetett voltára, a viszonylag hosszú pertartamra, valamint a II.r. és III.r. alperesek jogi képviselője részéről kifejtett ügyvédi tevékenység mennyiségére és színvonalára - nem tekinthető eltúlzottnak.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - az indoklásának a jelen határozatban foglaltak szerinti módosításával, illetőleg kiegészítésével - a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperes az ügyvédi munkadíjból eredő saját másodfokú perköltségét a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján maga köteles viselni.

Köteles továbbá megtéríteni a II.r. és III.r. alperesek számára a jogi képviseletükkel felmerült, ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltségét, amelynek összegét az ítéletábra a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján hivatalból állapította meg, a korábban már

hivatkozott 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdésének b) pontjában, az (5) bekezdésben, valamint a 4/A.§-ban foglaltak figyelembevételével.

Az ítéltábla „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése, valamint a 15.§ (1) és (3) bekezdései alapján kötelezte továbbá a pervesztes felperest az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

A IV.r. alperes a felperestől másodfokú perköltséget nem igényelt, ezért e tárgyban az ítéltáblának határoznia nem kellett.

Debrecen, 2012. június 27.

Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-